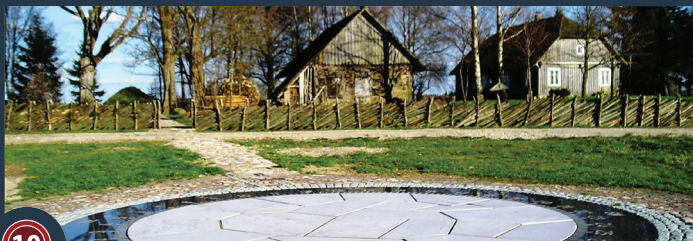

9

Skomantų piliakalnis

Tai vienas įspūdingiausių Klaipėdos rajone ir vienas geriausiai įtvirtintų piliakalnių Lietuvoje, menantis ordino laikus. Dar vadinamas Ragokalniu. Skomantų piliakalnyje susipynė kovų su ordinu didybė bei XX a. Lietuvos valstybės istoriją žymintys ženklai.

10

Lakūno Stepono Dariaus gimtinė - muziejus

Lakūnas Steponas Darius ir jo bendražygis lakūnas Stasys Girėnas lietuvių kultūrinėje atmintyje yra geriausiai žinomi, dėl, deja, pilotų žūtimi 1933 m. pasibaigusio žygdarbio – skrydžio per Atlanto vandenyną. Tačiau mažiau žinomas faktas – Steponas Darius kaip savanoris dalyvavo 1923 m. sausį Klaipėdos krašto sukilime. Jis buvo III grupės vado padėjėjas. Sausio 9 d. užėmus Šilutę, Darius tapo įgulos viršininku, 1923 m. sausio 15 d. jo vadovaujama 75 sukilėlių grupė įžengė į sukilėlių užimtą Klaipėdą.

11

Plikiai

XX a. pr. Plikius su Kleimiške ir Klaipėda sujungė siaurasis geležinkelis. Žmonių vadinamo kleibonių (vok.k. siaurasis geležinkelis "kleinbahn") bėgiai ėjo tarp mokyklos ir 1896 m. statytos evangelikų-liuteronų bažnyčios. Prie geležinkelio stoties veikęs „Raiffeisen“ biuras supirkinėjo grūdus, pardavinėjo mineralines trąšas.

12

Buvusios Laugalių siaurojo geležinkelio stoties, vėliau maitinės pastatas

Šiandien Laugaliai yra Gargždų dalis. Bet iki II pasaulinio karo čia buvo Laugalių kaimo ir valstybinės sienos riba. Puikiai išlikęs kompleksas liudija apie čia buvusią Vokietijos maitinę su areštinės kambarėliu, siaurojo geležinkelio atkarpos Dovilai – Laugaliai galinę stotelę, svečių namus ir parduotuvę, seną akmenimis grįstą kelią ir jo ribas ženklinius medžius, geležinkelio pylimą ir tarpukaryje tiesto žemaičių plento traktą pabaigą.

Turistinis – kultūrinis maršrutas

GYVENIMAS ETNOGRAFINIŲ REGIONŲ PARIBYJE

Klaipėdos rajonas patenka į dviejų gana skirtingą politinę, ekonominę ir kultūrinę praeitį išgyvenusių Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos etnografinių regionų teritorijas. Nors dar iki XIII a. Lietuvos valstybės susidarymo dabartinio Gargždų miesto apylinkėse gyveno Vakarų baltų gentys, tačiau Vokiečių ordino ekspansija į Rytų Baltijos regioną kardinaliai pakeitė geopolitinę situaciją ir vietinių genčių etnogenezę. Situacija kiek normalizavosi po 1422 m. Melno taikos sutarties, kuria buvo nustatyta valstybinė siena tarp Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Vokiečių ordino valstybės. Nors per kelis amžius keitėsi abipus sienos buvusių valstybių politinė sąranga ir pavadinimai arba pačios valstybės, tačiau siena liko beveik nepakitusi iki pat 1923 m. Sieną ilgus šimtmečius buvo perskirusi lietuviško etnoso apgyvendintas teritorijas. Todėl gyvenimas skirtingų valstybių teritorijoje ilgainiui lėmė kultūriškai ir ekonomiškai skirtingų Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos etnografinių regionų susiformavimą.

Šį maršrutą sudaro 12 atrinktų objektų, labiausiai susijusių su buvusiu pasieniu, kurio buvimas per ilgus šimtmečius lėmė Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos etnografinių regionų susiformavimą. Vakarinė Klaipėdos rajono dalis priklauso Mažajai Lietuvai, o rytinė – Žemaitijai.

- 1 Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras
- 2 Gargždų krašto muziejus
- 3 Gargždų (Kalniškės) piliakalnis
- 4 Paminklas pasienio kapitonui Ipolitui Davidovičiui Melechui
- 5 Dovilai
- 6 Kisinių etnografinės kapinės
- 7 Jurjonų kaimo senosios evangelikų liuteronų kapinės
- 8 Buvusios Pežaičių siaurojo geležinkelio stoties ir maitinės pastatų
- 9 Skomantų piliakalnis
- 10 Lakūno Stepono Dariaus gimtinė - muziejus
- 11 Plikiai
- 12 Buvusios Laugalių siaurojo geležinkelio stoties, vėliau maitinės pastatų

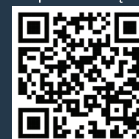

KLAIPĖDOS RAJONO TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS

Kvietinių g. 5-2, LT-96122, Gargždai
Tel./Phone: +370 46 473 416, +370 620 81 901
El. p. / E-mail: info@klaipedosrajonas.lt
www.klaipedosrajonas.lt

Daugiau informacijos apie maršrutą.

- f Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras
- g Klaipėdos_rajonas
- yt Klaipėdos rajono TIC

Turistinis – kultūrinis maršrutas

GYVENIMAS ETNOGRAFINIŲ REGIONŲ PARIBYJE

1

Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras

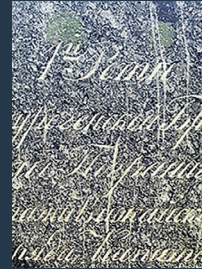
Klaipėdos rajono turizmo informacijos centre galima išsamiau susipažinti su kuršių istorija, rasta kuršių papuošalais, ginklais. Visi norintys galės pasimatuoti kuršiškų kostiumus ir atsiųsti sau nuotrauką. Taip pat Klaipėdos rajono turizmo informacijos centre galima pasižiūrėti 3D filmuką apie Gargždų miesto istoriją nuo pelkių iki šių dienų. O užsidėjus virtualiuosius akinius nusikelti į šių laikų kuršių kaimelį ant Kalniškės piliakalnio, kuriame pristatoma kuršių buitis, amatai, kovos.

4

Paminklas pasienio kapitonui Ipolitui Davidovičiui Melechui

Ipolito Davidovičiaus Melecho mirtis ir jam skirtas paminklas susijęs su 1870 m. sausio 7 d. (pagal dabar naudojamą Grigaliaus kalendorių sausio 20 d.) įvykiais, kuomet dvidešimt raitųjų rusų sargybinių užklupo 17-os kontrabandininkų rogių vilkstinę. Įvykusio ginkluoto susišaudymo metu žuvo pats kapitonas Melechas ir dar vienas pasienietis. Kapas yra ties seniausiu keliu, kuris Lietuvą jungė su Rytprūsiais priklausiusiu Klaipėdos kraštu.

7

Jurjonų kaimo senosios evangelikų liuteronų kapinės

Minimas XIX a.–XX a. vid. datuojamas kapinaitės skyrė Rytų Prūsijos – Rusijos imperijos (vėliau nepriklausomos Lietuvos) siena. Taip pat, tarp kapinių ėjo senoji pasienio kelio atkarpa. Abipus gyvenę žmonės vieni kitus pažinojo ir net bendravo tarpusavyje. Susidarė geros sąlygos kontrabandai. Teigiama, kad per šią vietą ėjo knygnešių kelias spaudos draudimo laikotarpiu.

2

Gargždų krašto muziejus

Muziejus šiuolaikiškomis ir vizualiai patraukliomis priemonėmis supažindina lankytojus su Klaipėdos rajono ir Gargždų miesto istorija. Žaisminga ekspozicija „Tarpukario Gargždai 1918–1939“ kviečia lankytojus pažinti pasienio miestelį tarpukariu. Sužinosite, kuo vertėsi gargždiškiai, kokias šventes minėdavo, kokią kontrabandą gabendavo per sieną ar išvysite kitų miestelio gyvenimo akimirkų.

5

Dovilai

Istorinė Mažosios Lietuvos pasienio gyvenvietė, kurioje pastatyta akmeninė neogotikinio stiliaus evangelikų liuteronų bažnyčia. Dovilų etninės kultūros centre aktyviai organizuojamos kalendorinės šventės, rengiamos parodos, folkloro kolektyvo „Lažupis“ programos, vedami edukaciniai užsiėmimai, galima pakeliauti etnoturistiniais maršrutais.

8

Buvusios Pėžaičių siaurojo geležinkelio stoties pastatas.

Pėžaičius su Klaipėda sujungė 1906–1944 m. nutiesta 34,8 km linija. Tikėtina, kad siaurasis geležinkelis turėjo suaktyvinti ir paspartinti prekių mainus bei žmonių mobilumą tarp Pėžaičių ir kitų Klaipėdos krašto gyvenviečių, tačiau šis geležinkelis turėjo ekonominį stimulą ir prekių mainams tarp pėžaitiškių ir Didžiosios Lietuvos gyventojų.

3

Gargždų (Kalniškės) piliakalnis

Priešais Gargždų miestą, kitoje Minijos slėnio pusėje stovintis Kalniškės piliakalnis piliakalnis yra sietinas su pietų Kuršo dalybų akte 1253 m. balandžio 4 d. paminėta kuršių Garisda pilimi, kuri priklausė Ceklio žemei. Tokiomis aplinkybėmis Gargždai pirmą kartą buvo užfiksuoti rašytiniuose šaltiniuose.

6

Kisinių etnografinės kapinės

Šiose kapinėse palaidotas vienas iš 1831 m. sukilimo vadų, brigados generolas Antanas Gelgaudas (1792–1831), kilęs iš Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės didikų Gelgaudų giminės. Iš carinės Rusijos Lietuvą norėjusio išvaduoti Gelgaudo kapas buvo Mažosios Lietuvos jaunimo dažnų susibūrimų vieta.

8

Buvusios Pėžaičių muitinės pastatas.

Tai vienas iš kelių išlikusių Vokietijos muitinių pastatų Klaipėdos krašte. Iki 1919 m. Pėžaičiuose buvo Vokietijos muitinė ir valstybinės sienos perėjimo punktas. Anuometinių Rytprūsijų pusėje Pėžaičiuose muitinės pastatas stovėjo 100 m atstumu nuo sienos, o Rusijos imperijos pusėje Aisėnuose – 60 m.